

D. Stuwwal, Braakhekeweg-Schepersweg

Deze stuwwal is een voorloper van de Sallandse Heuvelrug. Ruim 150.000 jaar geleden bedekte een ijskap van 100 tot 400 meter ons land. Als een bulldozer schoof het ijs centimeter voor centimeter alles voor zich uit. Bij het warmer worden trok het ijs zich terug en bleven er stenen, zand en leem achter. Er zijn in Nederland nog een tal stuwwallen te vinden van groot en klein.

E. Rustpunt 't Utblaos Huusken

A. Startpunt is in het centrum van Harfsen op Ons Plein.

Vandaaruit loopt u de Reeверweg in en volgt u de route. De route is gemarkeerd d.m.v. donkerbruin/zwarte paaltjes met een groen mannetje erop. Na ongeveer 7 km bent u weer bij het startpunt. Ook kunt u halverwege de route inkorten tot 3,6 km (zie de stippellijn). Dit punt is voorbij de voetbalvelden. U vervolgt de weg dan weer naar het centrum via de Reeверweg.

F. U kunt u uw auto ook parkeren bij Camping de Waterjuffer en vandaaruit alvast beginnen met de wandelroute.

Ommetje Harfsen

Wandelroute 7 km

Verkort 3,6 km

Deze wandelroute leidt u door de mooie omgeving van Harfsen.

Harfsen is een gezellig dorp gelegen in het mooie Achterhoek. De omgeving leent zich uitstekend om van de natuur te genieten, cultuur te snuiven en dan op adem te komen bij 't Utblaos Huusken aan de Braakhekeweg of bij 't Proathuus op Camping de Waterjuffer aan de Jufferdijk.

Zeker de moeite waard om te bezoeken is de vrij toegankelijke beeldentuin van Afrika (tegenover de supermarkt).

Veel wandelplezier gewenst.

Dit ommetje is een initiatief van:

Plaatselijk Belang Harfsen-Kring van Dorth
Ondernemersvereniging Harfsen
Oranjeviering Harfsen-Kring van Dorth

Roel Voskamp
Hovertier Hartzen
recreatie en evenementenorganisatie
recreatie@voskamp.nl

Marco Pasma

Vlees- &
Streekproducten

De Waterjuffer

A. De Klokkestoel, Ons Plein

Naast Ons Plein zien we een Klokkestoel met klok. Deze is gemaakt naar Fries ontwerp. De klok is gegoten in 1962 door de klokkengieter A.H van Bergen te Heiligerlee in de provincie Groningen en is geschonken door de familie Fockema-Andraee. Door het inzamelen van geld door de leden van muziekvereniging Soli Deo Gloria kon de klokkestoel gebouwd worden.

Als u naar de straatverlichting kijkt op de Lochemseweg, ziet u dat alle lampen dezelfde vorm hebben als de klokkestoel. In Nederland zijn nog plus/minus 86 klokkestoelen in functie. Wilt u meer informatie bekijken dan de website www.klokkestoelen.nl

A. Ons Plein, de kern van Harfsen
Het oudste gegeven van "marke" Harfsen dateren uit het jaar 1421. Vroeger lag het centrum van Harfsen dichterbij Almen. Het dorp is ontstaan waar de kapel stond (Kapelweg), verder waren er een aantal boerderijen en een molen. Destijds was alles hier hoofdzakelijk nog bos en heide.

Het huidige Harfsen is ontstaan doordat er in 1883 een eigen school werd gebouwd. Daaromheen ontstond de kern van het huidige dorp Harfsen.

B. Lanceerplaats V1, hoek Reeверweg-Braakhekeweg

Hier ligt nog een betonnen plateau die als reserve lanceerplaats diende. Een eind verderop bij de Braakhekke Bulten was een lanceerinstallatie die wel in gebruik is geweest van 16-12-1944 tot 16-01-1945. Op het plateau kun je de gleuf nog zien waar men de lanceerinrichting mee kon uitrichten.

De V1 is een klein robot vliegtuigje van 8,4 meter lang en 5,4 meter breed en had een springlading van 980 kilo. Het doel van deze V1 was om vanuit Harfsen Antwerpen te bombarderen.

C. Oorlogsmonument, Scheperweg

Op de wandelroute komt u langs een grafmonument uit de 2e WO. In dit grafmonument liggen Ynze Dikkerboom en Christine van Heesch begraven. Hier vindt u ook een uitgebreide beschrijving hoe deze plek in de 2e WO aan de naam "Hol" kwam. Dit "Hol" werd gebruikt als verzetsplek, helaas kwamen de Duitsers hier achter en zijn Ynze en Christine door een handgranaat om het leven gekomen. Het oorlogsmonument is geadopteerd door groep 7 van de Beatrixschool in Harfsen. Elk jaar wordt dit oorlogsmonument schoongemaakt en vindt er een herdenking plaats op 4 mei.

